

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น การสำรวจความคิดเห็น การสนทนากลุ่มย่อยและการสัมภาษณ์เชิงลึก และการทดลอง เพื่อค้นหาคำตอบในเรื่องความตระหนักรู้ต่อสิทธิข้อมูลส่วนบุคคลและการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลทางอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย โดยการวิจัยนี้แบ่งออกเป็น

1 การสำรวจความคิดเห็น

จากการทิ้งแบบสอบถามไว้ทางอินเทอร์เน็ตเป็นเวลา 1 เดือน มีผู้ตอบแบบสอบถามกลับจำนวน 212 ชุด และจากการออกแจกแบบสอบถามนอกอินเทอร์เน็ตจำนวน 200 ชุด ได้รับตอบกลับจำนวน 176 ชุด รวมแบบสอบถามทั้งสิ้น 388 ชุด

ลักษณะทางประชากรศาสตร์

ตารางที่ 7 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง: เพศ

เพศ	ความถี่ (คน)	เปอร์เซ็นต์
หญิง	210	54.1
ชาย	178	45.9
รวม	388	100.0

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดเป็นเพศหญิงจำนวน 210 คน หรือคิดเป็น 54.1 % และเพศชาย จำนวน 178 คน หรือคิดเป็น 45.9%

ตารางที่ 8 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง: อายุ

อายุ	ความถี่ (คน)	เปอร์เซ็นต์
10-14 ปี	6	1.5
15-19 ปี	67	17.3
20-29 ปี	251	64.7
30-39 ปี	55	14.2
มากกว่า 40 ปี	9	2.3
รวม	388	100

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดเป็นผู้มีอายุ 10-14 ปี จำนวน 6 คน หรือคิดเป็น 1.5 % อายุ 15-19 ปี จำนวน 67 คน หรือคิดเป็น 17.3 % อายุ 20-29 ปี จำนวน 251 คน หรือคิดเป็น 64.7 % อายุ 30-39 ปี จำนวน 55 คน หรือคิดเป็น 14.2 % และอายุมากกว่า 40 ปี จำนวน 9 คน หรือคิดเป็น 2.3 %

ตารางที่ 9 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง: รายได้

รายได้	ความถี่ (คน)	เปอร์เซ็นต์
น้อยกว่า 10,000	200	53%
10,001 - 30,000	144	38%
มากกว่า 30,000	35	9%
รวม	379	100%

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดเป็นผู้มีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาท จำนวน 200 คน หรือคิดเป็น 53 % รายได้ 10,000-30,000 บาท จำนวน 144 คน หรือคิดเป็น 38 % และรายได้มากกว่า 30,000 บาท จำนวน 35 คน หรือคิดเป็น 9 %

ตารางที่ 10 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง: การศึกษา

การศึกษา	ความถี่ (คน)	เปอร์เซ็นต์
ต่ำกว่าปริญญาตรี	52	13.4
ปริญญาตรี	233	60.1
สูงกว่าปริญญาตรี	103	26.5
รวม	388	100

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดเป็นผู้มีการศึกษามากกว่าปริญญาตรี จำนวน 52 คน หรือคิดเป็น 13.4 % ปริญญาตรี จำนวน 233 คน หรือคิดเป็น 60.1 % และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 103 คน หรือคิดเป็น 26.5 %

ตารางที่ 11 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง: อาชีพ

อาชีพ	ความถี่(คน)	เปอร์เซ็นต์
นักเรียน/นักศึกษา	184	47.4
พนักงานบริษัท	153	39.4
ข้าราชการ	20	5.2
เจ้าของกิจการ	20	5.2
ยังไม่ได้ทำงาน	9	2.3
เอนจีโอ	2	0.5
รวม	388	100

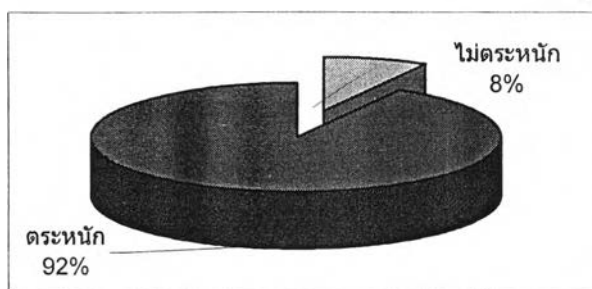
จากตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดเป็นนิสิตนักศึกษา จำนวน 184 คน หรือคิดเป็น 47.4 % พนักงานบริษัทจำนวน 153 คน หรือคิดเป็น 39.4 % จำนวน 20 คน หรือคิดเป็น 5.2 % ข้าราชการจำนวน 20 คน หรือคิดเป็น 5.2 % เจ้าของกิจการจำนวน 20 คน หรือคิดเป็น 5.2% ยังไม่ได้ทำงานจำนวน 9 คน หรือคิดเป็น 2.3 % และเอนจีโอ จำนวน 2 คน หรือคิดเป็น 0.5 %

ผลการวิจัย

จากการออกแบบสอบถามทางอินเทอร์เน็ตและการแจกแบบสอบถามภายนอกอินเทอร์เน็ตพบว่า

1. สังคมการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตของไทยมีความตระหนักรู้ ต่อการมีอยู่ของสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคลทางอินเทอร์เน็ตจำนวน 92% และไม่มีความตระหนักจำนวน 8% ดังภาพวงกลมที่ได้แสดงไว้ข้างล่างนี้

ภาพที่ 1 แผนภูมิวงกลมแสดงสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างกับความตระหนักรู้ต่อสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคลทางอินเทอร์เน็ต

2. สังคมการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตของไทยมีความตระหนักรู้ต่อการมีอยู่ของสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคลทางอินเทอร์เน็ตในระดับต่าง ๆ กันดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 12 จำนวนกลุ่มตัวอย่างแยกตามระดับความตระหนักรู้

ระดับ	ความถี่ (คน)	เปอร์เซ็นต์
สูง	145	38.16
ปานกลาง	171	45.00
ต่ำ	64	16.84
รวม	380	100

จากตารางที่ 12 จะสังเกตเห็นได้ว่า สังคมการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตของไทยนั้นมีความตระหนักรู้ต่อการมีอยู่ของสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคลทางอินเทอร์เน็ตในระดับปานกลางมากที่สุด ในระดับสูงเป็นลำดับต่อมา และในระดับต่ำเป็นลำดับสุดท้าย

3. ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความตระหนักรู้ต่อการมีอยู่ของสิทธิในข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตกับปัจจัยต่าง ๆ

3.1 ลักษณะทางกายภาพ

จากการคำนวณหาค่าไคสแควร์ พบว่า ปัจจัยเรื่องเพศไม่มีผลต่อระดับความตระหนักรู้ต่อสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคลทางอินเทอร์เน็ต ในขณะที่เมื่อทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับระดับความตระหนักรู้ต่อสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคลทางอินเทอร์เน็ต ด้วยการทดสอบไคสแควร์ พบว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ ($\alpha=0.05$, ค่าไคสแควร์เท่ากับ 14.11 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่าวิกฤติ 12.59 ที่ d.f. = 6) และเมื่อนำมาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ได้ค่าเท่ากับ 0.178 ดังนั้น ดังนั้นความสัมพันธ์จะเป็นไปในลักษณะแปรผันตามกัน นั่นคือเมื่ออายุเพิ่มขึ้นระดับความตระหนักรู้ต่อสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคลก็จะเพิ่มขึ้นด้วย

3.2 สถานะภาพทางเศรษฐกิจ

จากการคำนวณพบว่าระดับรายได้มีผลต่อระดับความตระหนักรู้ต่อสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคลทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งคำนวณจากค่าไคสแควร์พบว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ ($\alpha=0.05$, ค่าไคสแควร์เท่ากับ 11.46 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่าวิกฤติ 9.49 ที่ $d.f.=4$) และเมื่อนำมาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ได้ค่าเท่ากับ 0.163 ดังนั้นความสัมพันธ์จะเป็นไปในลักษณะแปรผันตามกัน นั่นคือผู้ที่มีรายได้สูงจะมีระดับความตระหนักรู้ต่อสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคลมากกว่าผู้มีรายได้ต่ำ

3.3 สถานะภาพทางสังคม

จากการทดสอบไคสแควร์เพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ด้านสถานภาพทางสังคมพบว่า ระดับการศึกษา สาขาที่จบการศึกษา อาชีพ ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความตระหนักรู้ต่อสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคลทางอินเทอร์เน็ตมากพอที่จะมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนในด้านศาสนา นั้นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่เก็บมาได้นับถือศาสนาพุทธเกือบทั้งหมด ดังนั้นจึงไม่สามารถคำนวณค่าทางสถิติได้

3.4 แนวความคิดทางสังคม

จากการวิจัยพบว่า แนวคิดระบบอุปถัมภ์ มีความสัมพันธ์กับระดับความตระหนักรู้ต่อสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งจากการคำนวณค่าไคสแควร์พบว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ ($\alpha=0.05$, ค่าไคสแควร์เท่ากับ 25.0 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่าวิกฤติ 15.51 ที่ $d.f.=8$) และเมื่อนำมาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ได้ค่าเท่ากับ -0.154 ดังนั้นความสัมพันธ์จะเป็นไปในลักษณะแปรผกผันกัน นั่นคือผู้ที่มีลักษณะไปในทางเห็นด้วยกับความคิดเรื่องระบบอุปถัมภ์ ระดับความตระหนักรู้ต่อสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคลจะอยู่ในระดับต่ำ ในขณะที่การคำนวณค่าไคสแควร์ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระหว่าง ความประนีประนอม และ ความไว้วางใจในรัฐบาล กับระดับความตระหนักรู้ต่อสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคล

3.5 ลักษณะการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต

จากการทดสอบค่าไคสแควร์พบว่าจำนวนชั่วโมงในการใช้อินเทอร์เน็ต ไม่ได้มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยทางสถิติกับระดับความตระหนักรู้ต่อสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคล

4. การให้ความสำคัญต่อประเด็นสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคล 3 ประเด็นดังนี้

4.1 แก่มุมด้านสุนทรียศาสตร์ (Humanistic)

จากการออกแบบสอบถามผลปรากฏว่าสังคมการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตของไทยให้ความสำคัญกับประเด็นต่าง ๆ ในแง่มุมสหวิทยาสดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 13 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความสำคัญต่อสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคลในแง่สหวิทยาสด

การให้ความสำคัญต่อสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคลในแง่สหวิทยาสด	จำนวนผู้ให้ความสำคัญ	จำนวนผู้ไม่ให้ความสำคัญ
สิทธิที่จะได้รับความพอใจจากการไม่ปรากฏนาม	48%	52%
สิทธิในการไม่ให้บุคคลอื่นก้าวล้ำเข้ามาในเรื่องส่วนตัว	80%	20%
สิทธิในการเก็บข้อมูลเป็นความลับ	65%	35%
สิทธิในการไม่ถูกทำให้เสื่อมเสียหรือเข้าใจผิดจากการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้	52%	48%

จากตารางที่ 13 จะสังเกตเห็นว่าสิทธิในการไม่ให้บุคคลอื่นก้าวล้ำเข้ามาในเรื่องส่วนตัวเป็นประเด็นที่คนให้ความสำคัญมากที่สุด ในขณะที่ สิทธิที่จะได้รับความพอใจจากการไม่ปรากฏนามมีการให้ความสำคัญน้อยที่สุด

4.2 แง่มุมด้านเครื่องมือและการนำไปใช้ (Instrumental)

จากการออกแบบสอบถามผลปรากฏว่าสังคมการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตของไทยให้ความสำคัญกับประเด็นต่าง ๆ ในแง่เครื่องมือและการนำไปใช้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 14 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความสำคัญต่อสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคลในแง่เครื่องมือและการนำไปใช้

การให้ความสำคัญกับสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคลในแง่เครื่องมือและการนำไปใช้	จำนวนผู้ให้ความสำคัญ	จำนวนผู้ไม่ให้ความสำคัญ
สิทธิในการปกปิดและเปิดเผยข้อมูล	78%	22%
สิทธิในการไม่สามารถกระทำการใดๆ กับข้อมูลหากเจ้าของข้อมูลไม่ยินยอม	87%	13%
สิทธิในการสร้าง แก้ไข และเปลี่ยนแปลงข้อมูลของตนเองได้	88%	12%
สิทธิในการกำหนดการจัดเก็บข้อมูลส่วนตัวอย่างเหมาะสม	92%	8%
สิทธิในการได้รับการกำหนดวัตถุประสงค์ที่แน่นอนในการจัดเก็บ	93%	7%
สิทธิในการได้รับการเปิดเผยนโยบายต่างๆ ในการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลและมีการนำนโยบายนั้นไปปฏิบัติจริง	86%	14%
สิทธิในการรับทราบข้อมูลส่วนบุคคลของตน	79%	21%
สิทธิในการมีส่วนร่วมกับการจัดการต่าง ๆ กับ ข้อมูลส่วนตัวของตนเอง	83%	17%
สิทธิในการจัดเก็บเฉพาะข้อมูลที่ต้องสมบูรณ์และทันสมัยเท่านั้น	67%	33%

จากตารางที่ 14 จะสังเกตเห็นว่าสิทธิในการได้รับการกำหนดวัตถุประสงค์ที่แน่นอนในการจัดเก็บเป็นประเด็นที่คนให้ความสำคัญมากที่สุด ในขณะที่ สิทธิในการจัดเก็บเฉพาะข้อมูลที่ถูกต้องสมบูรณ์และทันสมัยเท่านั้นมีการให้ความสำคัญน้อยที่สุด

4.3 แง่มุมด้านการเมือง (Political)

จากการออกแบบสอบถามผลปรากฏว่าสังคมการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตของไทยให้ความสำคัญกับประเด็นต่าง ๆ ในแง่มุมด้านการเมืองดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 15 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความสำคัญต่อสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคลในแง่การเมือง

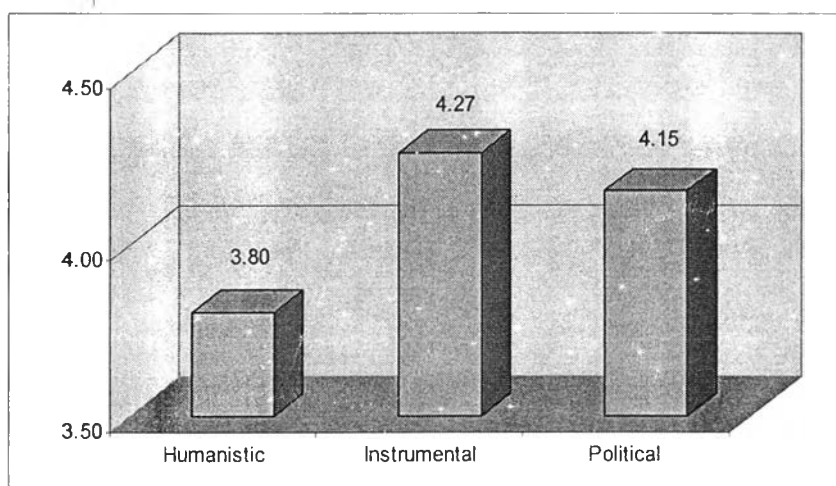
การให้ความสำคัญกับสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคลในแง่การเมือง	จำนวนผู้ให้ความสำคัญ	จำนวนผู้ไม่ให้ความสำคัญ
สิทธิในความเป็นพลเมือง	88%	12%
สิทธิในการป้องกันการสืบสวน	65%	35%
สิทธิในการป้องกันการให้ข้อมูลไปในทางที่ไม่ชอบของผู้มีอำนาจ	83%	17%

จากตารางที่ 15 จะสังเกตเห็นว่าสิทธิในความเป็นพลเมืองเป็นประเด็นที่คนให้ความสำคัญมากที่สุด ในขณะที่ สิทธิในการป้องกันการสืบสวนมีการให้ความสำคัญน้อยที่สุด

นอกจากนั้น จากคำถามวัดระดับการให้ความสำคัญในประเด็นต่างๆ เป็นระดับคะแนน 1-5 (ให้ความสำคัญน้อยที่สุดไปมากที่สุด) สามารถสรุปคะแนนเฉลี่ยในการให้ความสำคัญแยกตามชนิดของประเด็นทั้งสามประเภทได้ดังรูปกราฟต่อไปนี้

ภาพที่ 2 แผนภูมิแท่งแสดงคะแนนเฉลี่ยในแง่มุมต่างๆ ของสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคลทางอินเทอร์เน็ต

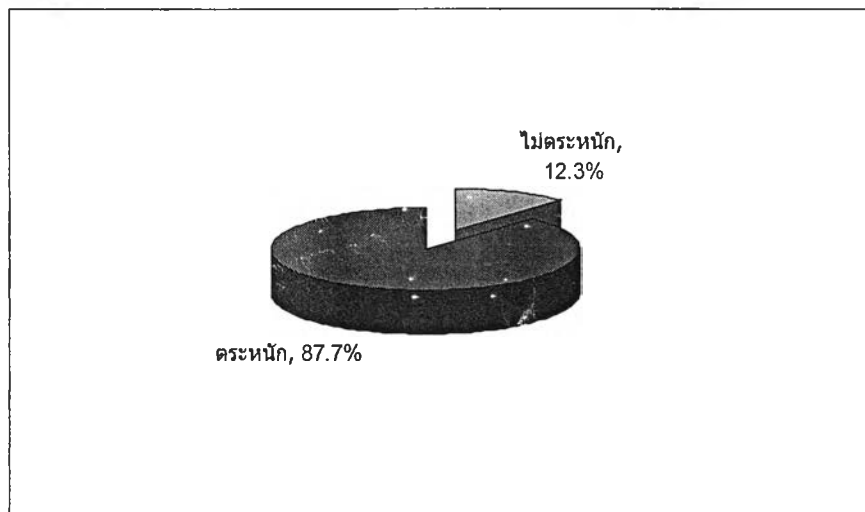

จากรูปกราฟแสดงคะแนนเฉลี่ยจากคะแนนเต็ม 5 คะแนนในแต่ละประเด็น พบว่ากลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับประเด็นประเภทเครื่องมือและการนำไปใช้ (Instrumental) มากที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.27 คะแนน รองลงมาคือประเด็นการเมือง (Political) ซึ่งได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 คะแนน และให้ความสำคัญกับประเด็นสุนทรียศาสตร์ (Humanistic) น้อยที่สุด คือมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 คะแนน

ผลการวิจัยยังพบว่าระดับการศึกษามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับแนวคิดในแง่มุมมองการเมือง (Political) โดยมีค่าไคสแควร์=6.227 ที่ d.f.=2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ได้ค่าเท่ากับ 0.097 ดังนั้นความสัมพันธ์จะเป็นไปในลักษณะแปรผันตามกัน นั่นคือเมื่อระดับการศึกษาสูงขึ้นก็จะมีการให้ความสำคัญกับประเด็นการเมืองมากขึ้น และ อายุก็มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับแนวคิดในแง่มุมมองเครื่องมือและการนำไปใช้ (Instrumental) โดยมีค่าไคสแควร์=9.8 ที่ d.f.=3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ได้ค่าเท่ากับ 0.096 คือความสัมพันธ์จะเป็นไปในลักษณะแปรผันตามกัน นั่นคือเมื่ออายุมากขึ้นก็จะมีการให้ความสำคัญกับประเด็นเครื่องมือและการนำไปใช้มากยิ่งขึ้น

5. สังคมการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตของไทยมีความตระหนักรู้ต่อการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล ทางอินเทอร์เน็ต จำนวน 87.7% และ ไม่มีความตระหนักจำนวน 12.3% ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ได้กำหนดไว้ว่าสังคมการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตของไทยมีความตระหนักรู้ต่อการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลดังภาพวงกลมที่ได้แสดงไว้ข้างล่างนี้

ภาพที่ 3 แผนภูมิวงกลมแสดงสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างกับความตระหนักรู้ต่อการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลทางอินเทอร์เน็ต

6. สังคมการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตของไทยมีความตระหนักรู้ต่อการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลทางอินเทอร์เน็ตในระดับต่าง ๆ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 16 จำนวนกลุ่มตัวอย่างแยกตามระดับความตระหนักรู้ต่อการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลทางอินเทอร์เน็ต

ระดับ	ความถี่ (คน)	เปอร์เซ็นต์
ระดับสูง	70	18.40
ระดับปานกลาง	280	73.5
ระดับต่ำ	31	8.10
รวม	380	100

จากตารางที่ 16 จะสังเกตเห็นได้ว่า สังคมการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตของไทยนั้นมีความตระหนักรู้ต่อการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลทางอินเทอร์เน็ตในระดับปานกลางมากที่สุด ในระดับสูงเป็นลำดับต่อมา และในระดับต่ำเป็นลำดับสุดท้าย

7. ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความตระหนักรู้ต่อการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลทางอินเทอร์เน็ตกับปัจจัยต่าง ๆ

7.1 ลักษณะทางกายภาพ

จากการคำนวณหาค่าความสัมพันธ์โดยใช้ไคสแควร์พบว่าเพศและอายุ ไม่มีความสัมพันธ์ในระดับที่มีนัยสำคัญทางสถิติ

7.2 สถานะภาพทางเศรษฐกิจ

จากการคำนวณค่าไคสแควร์พบว่ารายได้ไม่มีผลต่อระดับความตระหนักรู้ต่อการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลทางอินเทอร์เน็ต

7.3 สถานะภาพทางสังคม

จากการคำนวณหาค่าไคสแควร์เพื่อหาความสัมพันธ์พบว่า ระดับการศึกษา สาขาที่จบการศึกษา อาชีพ ไม่มีค่านัยสำคัญทางสถิติเพียงพอที่จะระบุว่า มีความสัมพันธ์กับระดับความตระหนักรู้ต่อการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลทางอินเทอร์เน็ต ส่วนในด้านศาสนานั้นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่เก็บมาได้นับถือศาสนาพุทธเกือบทั้งหมด ดังนั้นจึงไม่สามารถคำนวณค่าทางสถิติได้

7.4 แนวความคิดทางสังคม

จากการวิจัยพบว่า เมื่อคำนวณหาค่าไคสแควร์แล้วไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างความตระหนักรู้ต่อการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลทางอินเทอร์เน็ตกับแนวคิดระบบอุปถัมภ์ และลักษณะความประนีประนอมของบุคคลนั้น หากแต่ในแง่มุมมองความไว้วางใจในรัฐบาลกลับส่งผลอย่างมีนัยสำคัญเมื่อคำนวณจากค่าไคสแควร์ ($\alpha=0.05$, ค่าไคสแควร์เท่ากับ 27.716 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่า

วิกฤติ 15.51 ที่ $d.f.=8$) และเมื่อนำไปหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีค่าเท่ากับ -0.089 ดังนั้นความสัมพันธ์จะเป็นไปในลักษณะแปรผกผันกัน นั่นคือหากผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะความไว้วางใจในรัฐบาลสูงก็จะมีความตระหนักรู้ต่อการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลในระดับต่ำ

7.5 ลักษณะการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต

จากการคำนวณหาค่าไคสแควร์เพื่อหาความสัมพันธ์พบว่า จำนวนชั่วโมงที่เล่นอินเทอร์เน็ต ไม่มีค่านัยสำคัญทางสถิติเพียงพอที่จะระบุว่า มีความสัมพันธ์กับระดับความตระหนักรู้ต่อการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลทางอินเทอร์เน็ต

8. สังคมการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตของไทยให้ความสำคัญต่อการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลทางอินเทอร์เน็ตในประเด็นใดบ้าง โดยแบ่งออกเป็น 4 รูปแบบอันได้แก่

8.1 รูปแบบต่างๆ ที่เกิดการละเมิด

จากการออกแบบสอบถามผลปรากฏว่าสังคมการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตของไทยให้ความสำคัญต่อรูปแบบการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 17 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความสำคัญต่อรูปแบบต่าง ๆ ในการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลทางอินเทอร์เน็ต

การให้ความสำคัญต่อรูปแบบการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวนผู้ให้ความสำคัญ	จำนวนผู้ไม่ให้ความสำคัญ
Junk mail/ spam mail	65%	35%
Cookies	69%	31%
การบังคับให้กรอกข้อมูลโดยไม่เต็มใจ	75%	25%
การเข้าถึงข้อมูลของ hacker	53%	47%
เว็บไซต์นำข้อมูลส่วนตัวไปใช้ในทางที่มิชอบ	79%	21%
การตรวจสอบ IP Address โดยผู้รักษากฎหมาย	25%	75%
การวิพากษ์วิจารณ์เรื่องส่วนตัวในทางเสียหายในเว็บบอร์ด	48%	52%
การนำข้อมูลส่วนตัวทั่วไปมาเปิดเผยหรือให้ค้นหาได้	63%	37%
การนำข้อมูลส่วนตัวไม่ชอบด้วยศีลธรรมมาเปิดเผย	83%	17%

จากตารางที่ 17 จะสังเกตเห็นว่าการนำข้อมูลส่วนตัวไม่ชอบด้วยศีลธรรมมาเปิดเผยเป็นประเด็นที่คนให้ความสำคัญมากที่สุด ในขณะที่การตรวจสอบ IP Address โดยผู้รักษากฎหมาย มีการให้ความสำคัญน้อยที่สุด

8.2 ลักษณะผู้ละเมิด

จากการออกแบบสอบถามผลปรากฏว่าสังคมการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตของไทยให้ความสำคัญต่อลักษณะผู้ละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 18 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความสำคัญต่อลักษณะต่าง ๆ ของผู้ละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลทางอินเทอร์เน็ต

การให้ความสำคัญต่อลักษณะผู้ละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวนผู้ให้ความสำคัญ	จำนวนผู้ไม่ให้ความสำคัญ
รัฐบาล	22%	78%
เอกชน	38%	62%

จากตารางที่ 18 จะสังเกตเห็นว่าคนให้ความสำคัญต่อผู้ละเมิดที่เป็นเอกชนมากกว่ารัฐบาล

8.3 ลักษณะของผู้ถูกละเมิด

ตารางที่ 19 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความสำคัญต่อลักษณะต่าง ๆ ผู้ถูกละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลทางอินเทอร์เน็ต

การให้ความสำคัญต่อลักษณะผู้ถูกละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวนผู้ให้ความสำคัญ	จำนวนผู้ไม่ให้ความสำคัญ
บุคคลสาธารณะ	48%	52%
บุคคลทั่วไป	63%	37%

จากตารางที่ 19 จะสังเกตเห็นว่าคนให้ความสำคัญต่อผู้ถูกละเมิดที่เป็นบุคคลทั่วไปมากกว่าบุคคลสาธารณะ

8.4 ประเภทของข้อมูล

จากการออกแบบสอบถามผลปรากฏว่าสังคมการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตของไทยให้ความสำคัญกับประเภทข้อมูลที่ถูกละเมิดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 20 กลุ่มตัวอย่างที่ให้ความสำคัญต่อการละเมิด ข้อมูลส่วนบุคคลประเภทต่าง ๆ ทางอินเทอร์เน็ต

การให้ความสำคัญต่อประเภทข้อมูล ที่ถูกละเมิด	จำนวนผู้ให้ ความสำคัญ	จำนวนผู้ไม่ให้ ความสำคัญ
เบอร์โทรศัพท์	63%	37%
ชื่อจริง	55%	45%
ที่อยู่	64%	36%
ข้อมูลด้านการใช้ซอฟต์แวร์ฮาร์ดแวร์	49%	51%
เลขที่บัตรประชาชน	75%	25%
รายได้	58%	42%
ข้อมูลบัตรเครดิต	80%	20%
เบอร์อีเมล	27%	73%
ภาพถ่ายส่วนตัว	70%	30%

จากตารางที่ 20 จะสังเกตเห็นว่าข้อมูลบัตรเครดิตเป็นข้อมูลที่คนให้ความสำคัญมากที่สุด ในขณะที่เบอร์อีเมล มีการให้ความสำคัญน้อยที่สุด

9. ในส่วนของความไว้วางใจในรัฐบาลสามารถใช้อธิบายการให้ความสำคัญในประเด็นการละเมิดต่างๆ ได้ดี โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ที่บอกถึงความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับลักษณะและรูปแบบการละเมิด ได้แก่ Junk mail Cookies การบังคับให้กรอกข้อมูลโดยไม่เต็มใจ, Hacker การตรวจสอบ IP Address การวิจารณ์ในทางเสียหายบนเว็บบอร์ด การนำข้อมูลส่วนตัวให้เปิดเผย ค้นหา การนำข้อมูลที่ไม่ชอบด้วยศีลธรรมมาเปิดเผย การให้ข้อมูลบัตรประชาชนและภาพถ่าย ทั้งนี้ทิศทางของความสัมพันธ์ล้วนเป็นทิศตรงกันข้ามทั้งสิ้น

10. ในด้านพฤติกรรมตอบกลับจากแบบสอบถามพบว่าหากจะแสดงพฤติกรรมตอบกลับ จะแสดงพฤติกรรมไปตามแบบต่าง ๆ ดังตารางต่อไปนี้

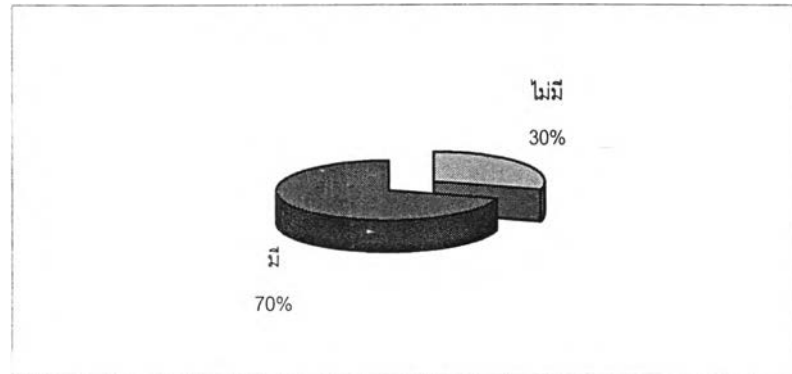
ตารางที่ 21 ลักษณะต่างๆ ของพฤติกรรมตอบกลับ

ลักษณะพฤติกรรมตอบกลับ	รวม
จัดการโดยใช้เทคโนโลยี	57.9%
จัดการนำประเด็นเข้าสู่สังคมด้วยตนเอง	16.6%
จัดการด้วยมาตรการทางกฎหมายและนโยบาย	24.1%
จัดการด้วยตนเองด้วยวิธีต่าง ๆ	2.3%

จากตารางที่ 21 จะสังเกตเห็นว่าการใช้เทคโนโลยีเข้าจัดการเป็นทางเลือกที่ถูกเลือกมากที่สุด

11. สังคมการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตของไทยจะมีพฤติกรรมตอบกลับคิดเป็นร้อยละ 70 และไม่แสดงพฤติกรรมคิดเป็นร้อยละ 30 ดังที่แสดงไว้ในแผนภาพวงกลมข้างล่างนี้

ภาพที่ 4 แผนภูมิวงกลมแสดงสัดส่วนของพฤติกรรมตอบกลับ

12. จากผลการคำนวณหาค่าไคสแควร์ยังพบว่า พฤติกรรมตอบกลับนั้นมีความสอดคล้องกับทั้งระดับความตระหนักรู้ต่อสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคล และระดับความตระหนักรู้ต่อการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลทางอินเทอร์เน็ตอย่างมีนัยสำคัญ โดยมีทิศทางเดียวกันกับทั้งสองตัวแปรดังกล่าว โดยความสัมพันธ์ของการแสดงพฤติกรรมกับระดับความตระหนักในเรื่องสิทธิฯ และความสัมพันธ์ของการแสดงพฤติกรรมกับระดับความตระหนักในเรื่องการละเมิดฯ มีค่าไคสแควร์เท่ากับ 6.42 และ 6.16 ที่ $\alpha=0.05$, d.f.=2 (ค่าวิกฤต=5.99) ตามลำดับ และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.64 และ 1.30 ตามลำดับ

2 การสนทนากลุ่มย่อยและการสัมภาษณ์เชิงลึก

จากผลของการออกแบบสอบถามพบว่า ปัจจัยลักษณะทางกายภาพเรื่อง อายุและรายได้มีผลต่อความตระหนักรู้ในการมีอยู่ของสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคล ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการแบ่งกลุ่มออกเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละ 3 คน ตามช่วงอายุ (10-19 ปี, 20-29 ปี, 30-39 ปี และ 40 ปีขึ้นไป) และในแต่ละช่วงอายุยังทำการแบ่งออกเป็นผู้ที่เคยตอบแบบสอบถามและไม่เคยตอบแบบสอบถาม ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการเปรียบเทียบกับผลการสำรวจที่ทำจากแบบสอบถามและเพื่อกันปัจจัยความแตกต่างในการรับรู้เรื่องสิทธิข้อมูลส่วนบุคคลก่อนเข้าทำการสนทนา

อย่างไรก็ตาม การวิจัยโดยการสนทนากลุ่มย่อยในครั้งนี้มีข้อจำกัดในการวิจัย นั่นคือ ในกรณีกลุ่มอายุ 40 ปีขึ้นไป เนื่องจากภาระหน้าที่การงานของกลุ่มวัยนี้ที่ยากแก่การรวมตัว และหากใช้การประชุมผ่านห้องสนทนาทางอินเทอร์เน็ตก็จะเป็นการจำกัดเฉพาะคนที่เข้าใจการใช้อินเทอร์เน็ตได้ในรูปแบบหนึ่ง ซึ่งจะทำให้ผลการวิจัยขาดความสมบูรณ์ จึงต้องทำการสัมภาษณ์แทนการสนทนากลุ่มย่อย นอกจากนี้ขนาดของกลุ่มยังต้องมีขนาดเล็กเพียง 3 คน ซึ่งเป็นจำนวนที่พอดีกับการสนทนากลุ่มย่อยผ่านห้องสนทนา (chat room) และข้อจำกัดข้อสุดท้ายในเรื่องของผู้ที่เคยตอบแบบสอบถามจะมีเพียงจำนวนหนึ่งเท่านั้น ดังนั้นการตามให้มาเข้าห้องสนทนาจึงทำได้ค่อนข้างยากในบางกลุ่มจึงมีผู้เข้าร่วมน้อยกว่าจำนวน 3 คนที่กำหนดไว้

อย่างไรก็ตาม จากการแบ่งกลุ่มสนทนาตามลักษณะการจัดแบ่งดังกล่าว ผู้วิจัยพบผลจากการสนทนากลุ่มย่อยที่น่าสนใจอย่างยิ่งดังต่อไปนี้

2.1 กลุ่มอายุ 10-19 ปี

จากการสนทนากลุ่มย่อยเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในห้องสนทนาอินเทอร์เน็ตกับผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในช่วงอายุดังกล่าวจำนวน 6 คน ซึ่งกำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี 1 คน และมัธยมศึกษา 5 คน โดยแต่ละคนมีประสบการณ์การใช้อินเทอร์เน็ตมาเป็นเวลา 5 ปี จำนวน 1 คน และ 1.5 -2 ปี อีก 5 คน สามารถสรุปประเด็นสำคัญต่าง ๆ ได้ดังนี้

การตระหนักถึงสิทธิที่มีในข้อมูลส่วนบุคคลทางอินเทอร์เน็ตพบว่า ผู้ร่วมสนทนาต่างมีความตระหนักถึงสิทธิของตนเองในข้อมูลส่วนบุคคล หากแต่ไม่ค่อยมีความสนใจในเรื่องขอบเขตของสิทธิว่ามีมากแค่ไหน โดยสังเกตจากคำตอบของผู้ร่วมสนทนาที่ว่า “มีมัยก็คงมี” กับ “มีมัยกะ” หรือมีการพูดถึงสิทธิออกมาในแง่รูปธรรม เช่น เวลาเซ็คเมล์ไม่อยากจะมาให้ใครดู เราจะเล่นอะไรก็ได้ตามใจ หรือแม้แต่บอกว่าจะดาวน์โหลดอะไรก็ได้ตามที่ต้องการ สำหรับการให้ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตนั้น ผู้ร่วมสนทนากลุ่มย่อยจะใช้วิจารณญาณของตนเองในการพิจารณา

ความเหมาะสม หรือเลือกที่จะให้ข้อมูลส่วนบุคคล นอกจากนั้นยังมีการไม่ให้ข้อมูลจริง หรือหากโดนบังคับในการให้ข้อมูลก็จะเลี่ยงไม่ใช้บริการเว็บไซต์นั้นไปเลย ในแง่ของการให้ความสำคัญในแง่มุมมองพบว่ามีการให้ความสำคัญกับสิทธิข้อมูลส่วนบุคคล ในแง่การนำไปใช้และในแง่ความรู้สึกในการถูกละเมิด เช่น อยากรู้เป็นส่วนตัวไม่มีใครมายุ่ง ในขณะที่ประเด็นในเรื่องสิทธิข้อมูลส่วนบุคคลของรัฐบาลไม่ได้มีการให้ความสำคัญ

การละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลทางอินเทอร์เน็ต จากการสนทนาพบว่าทุกคนตระหนักถึงการละเมิดที่เกิดขึ้นเป็นอย่างดี โดยหนึ่งในผู้สนทนากลุ่มย่อยเคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับการถูกละเมิดดังกล่าว แต่ไม่มีใครแสดงออกให้เห็นชัดเจนว่าเห็นด้วยกับการแสดงการตอบโต้ แต่เลือกที่จะป้องกันตนเอง ด้วยการเลือกที่จะให้ข้อมูล หรือการใช้เทคนิคหรือเทคโนโลยี เช่น การใช้ firewall* การปิด IP Address มากกว่าการตอบโต้ แม้จะทราบว่าตนเองมีสิทธิ และมีกฎหมายคุ้มครอง โดยหนึ่งในผู้สัมภาษณ์ได้อ้างถึงมาตรา 34 กฎหมายฉบับหนึ่งที่ว่า ผู้ใดหมิ่นประมาทโดยโฆษณาในอินเทอร์เน็ต ปรับไม่เกิน 200,000 บาท หรือจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่ทั้งนี้การละเมิดดังกล่าวจะต้องไม่รุนแรงหรือมากกว่าเกินกว่าที่ผู้สนทนาจะยอมรับได้ นอกจากนั้นยังพบว่า ผู้สนทนาให้ความสนใจและตระหนักถึงการละเมิดข้อมูลโดยเอกชน เช่น ผู้ดูแลระบบ (Administrator), ผู้เจาะระบบข้อมูล (hacker), เมล์ขยะ (junk mail) และอื่น ๆ มากกว่ากรณีการละเมิดโดยรัฐ เช่น การที่ตำรวจสามารถตรวจเช็ค IP Address เนื่องจากต่างมีความเห็นว่ารัฐมีสิทธิที่จะกระทำได้ ทั้งนี้รัฐต้องกระทำด้วยเหตุผลและความถูกต้อง

ผู้เข้าร่วมสนทนาในกลุ่มนี้ มีความคิดว่าสิทธิในชีวิตจริงกับสิทธิในอินเทอร์เน็ตมีความแตกต่างกัน เนื่องจากในชีวิตจริงเป็นเรื่องจริงๆ และเห็นว่าผู้ร้องขอเป็นใครจึงสามารถพิจารณาได้ง่ายกว่าในการให้ข้อมูล นอกจากนี้ ในโลกอินเทอร์เน็ตยังสามารถเลือกปิดข้อมูลบางอย่างได้ง่ายกว่าอีกด้วย เช่นการ โทก การให้ชื่อปลอม เป็นต้น

2.2 กลุ่มอายุ 20-29 ปี

จากการสนทนาในกลุ่มย่อยเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดในห้องสนทนาอินเทอร์เน็ตกับผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในช่วงอายุดังกล่าวจำนวน 6 คน จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี และปริญญาโท ในสาขา คอมพิวเตอร์ บริหารธุรกิจ มนุษยศาสตร์ สัตวแพทย์ มีอาชีพที่แตกต่างกันไม่ว่าจะเป็น โปรแกรมเมอร์ เจ้าหน้าที่อาวุโสฝ่ายบริหาร พนักงานฝ่ายงานบริหารทั่วไป นักศึกษา เจ้าของกิจการ และสัตวแพทย์ ซึ่งประเด็นสำคัญต่าง ๆ สามารถสรุปได้ดังนี้

* การตรวจสอบข้อมูลที่เข้าออก โดยให้เข้าออกเฉพาะข้อมูลที่ต้องการ

การตระหนักถึงสิทธิที่มีในข้อมูลส่วนบุคคลทางอินเทอร์เน็ต พบว่าผู้ร่วมสนทนามีความตระหนักถึงสิทธิของตนเองในข้อมูลส่วนบุคคล มีความเห็นว่าการใช้อินเทอร์เน็ตนั้น ตนเองมีสิทธิเหมือนกับสิทธิที่มีอยู่ในชีวิตประจำวัน มีสิทธิที่จะให้ข้อมูลหรือไม่ให้ข้อมูล มีสิทธิที่จะไม่ให้ผู้อื่นรับรู้การส่งอีเมล หากไม่ได้รับอนุญาต สิทธิในการปกปิดข้อมูลการเข้าสู่เว็บไซต์ต่างๆ สิทธิในการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคลจากการนำไปใช้ของผู้อื่น โดยผู้ร่วมสนทนาในกลุ่มย่อยมีความคิดเห็นว่าแต่ละคนต่างมีขอบเขตหรือข้อจำกัดของการให้ข้อมูลส่วนบุคคล และผู้ที่เป็นเจ้าของข้อมูลนั้นๆ จะเป็นผู้ที่ทราบดีที่สุดว่าตนเองควรจะทำอย่างไรและข้อมูลใดมีความสำคัญกับตนเอง และมีผู้ร่วมสนทนานำเสนอประเด็นการพิจารณาการให้ข้อมูลว่าควรขึ้นอยู่กับ (1) ผู้ต้องการข้อมูล (2) วัตถุประสงค์ของความ ต้องการข้อมูล และ (3) กรณีข้อมูลที่มีความอ่อนไหว (sensitive) ควร มีข้อตกลงว่าจะต้องไม่มีการเผยแพร่ โดยข้อมูลส่วนบุคคลที่ผู้ร่วมสนทนาให้ความสำคัญคือข้อมูลที่ สามารถบ่งชี้ความเป็นบุคคลคนนั้น เช่น เลขที่บัตรประชาชน จากการสนทนายังพบว่าผู้ร่วมสนทนาให้ความสำคัญกับแง่มุมเครื่องมือและการนำไปใช้ (instrumental) โดยเฉพาะเรื่องของการนำข้อมูลไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต และการปกปิด IP Address ของผู้ใช้ ในส่วนของแง่มุมมนุษยศาสตร์ (humanistic) นั้น มีผู้สนทนาในกลุ่มย่อยบางคนให้ความสำคัญที่จะเห็นจากประโยคสนทนาที่ว่า “เป็นธรรมชาติของมนุษย์ที่ต้องการความเป็นส่วนตัวในการสื่อสาร” หรือ “ทุกคนที่ใช้เน็ตก็ต้องการความเป็นส่วนตัวทั้งนั้น”

การละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลทางอินเทอร์เน็ต จากการสนทนาพบว่าทุกคนตระหนักถึงการละเมิดเป็นอย่างดี ผู้สนทนาในกลุ่มย่อยส่วนใหญ่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการถูกละเมิดดังกล่าว แต่ส่วนใหญ่เป็นเรื่องเล็กๆ เช่น การได้รับ เมล์จากบุคคลที่ไม่รู้จัก การได้รับเมลขยะ (junk mail) หรือ การได้รับ cookies file จาก ผู้ให้บริการเว็บไซต์ (web server) ที่เราเข้าไปท่องอินเทอร์เน็ต ซึ่งผู้ร่วมสนทนามักจะทำการลบเมลขยะหรือ ไฟล์เหล่านั้นทิ้ง หรือทำการกั้น (block) ไม่รับหากทำได้ แต่ไม่มีใครแสดงการตอบโต้ที่รุนแรง ทั้งนี้เนื่องจากเห็นว่าไม่ได้เป็นเรื่องใหญ่ และในบางครั้งตนเองอาจถูกละเมิดโดยที่ตนเองไม่มีโอกาสทราบ ดังนั้นการป้องกันตนเอง ด้วยการเลือกที่จะให้ข้อมูล หรือเลือกใช้บริการของเว็บไซต์ที่ไว้ใจได้ หรือการปกปิด IP Address จึงเป็นสิ่งที่ผู้ร่วมสนทนาเลือกที่จะกระทำ เนื่องจากมีความเห็นว่าการใช้อินเทอร์เน็ตก็ไม่ต่างอะไรกับสิ่งอื่นๆ ซึ่งมีทั้งคุณ และโทษอยู่ที่เราจะเลือกใช้ สิ่งที่ผู้ร่วมสนทนากลัวมากที่สุดคือเรื่องการถูกลอบใช้บัตรเครดิต แม้ว่าจะไม่มีผู้ร่วมสนทนาคนใดเคยสัมผัสประสบการณ์ แต่ทุกคนต่างก็เคยได้รับทราบข่าวสารเตือนภัยในเรื่องดังกล่าว ในส่วนของกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลนั้น ผู้สนทนาเห็นว่า มีประโยชน์ควรจัดให้มีในสังคมไทย อย่างไรก็ตามผู้ที่เป็นเจ้าของเว็บไซต์ควรจะเป็นผู้ที่จะต้องรับผิดชอบโดยตรงต่อความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้รับมา สำหรับกรณีการละเมิดจาก

ทางรัฐ เช่น การที่ตำรวจสามารถตรวจเช็ค IP Address นั้น ทุกคนมีความเห็นตรงกันว่ารัฐมีสิทธิ แต่ทั้งนั้นต้องกระทำภายใต้สิทธิที่มีอยู่ตามกฎหมาย และมีการเสนอแนะให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้รหัสผ่านในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชน ซึ่งอาจเป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยป้องกันการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลจากผู้ที่ไม่เกี่ยวข้อง

กลุ่มสนทนา 20-29 ปี มีความคิดว่าการจัดการข้อมูลส่วนบุคคลในอินเทอร์เน็ตและในชีวิตประจำวันมีความแตกต่างกัน ในอินเทอร์เน็ตจะมีการให้ข้อมูลที่รัดกุมกว่า เพราะไม่เห็นตัวบุคคลที่ให้ข้อมูล ในขณะที่การให้ข้อมูลโดยทั่ว ๆ ไปจะเห็นตัวบุคคล และเลือกวัตถุประสงค์การใช้งานที่ชัดเจนได้ พิสูจน์ได้มากกว่า อย่างไรก็ตามการจัดการข้อมูลส่วนตัวในอินเทอร์เน็ตสามารถจัดการโดยวิธีหลากหลายได้มากกว่า สามารถหลบเลี่ยงได้ง่ายกว่า เลือกที่จะให้หรือไม่ให้ได้มากกว่า

2.3 กลุ่มอายุ 30-39 ปี

การสนทนากลุ่มย่อยของผู้ที่มีอายุ 30-39 ปี ประกอบด้วยสมาชิกทั้งหมดจำนวน 6 คน ซึ่งมีอาชีพต่าง ๆ ดังนี้ วิศวกร 1 คน นักวิทยาศาสตร์ 3 คน นักธุรกิจ 1 คน และพนักงานบริหารงานทั่วไป อีก 1 คน โดยแบ่งเป็นคือกลุ่มที่เคยตอบแบบสอบถามกับกลุ่มที่ไม่เคยตอบแบบสอบถามมาก่อน มีประเด็นสนทนาที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

การตระหนักถึงสิทธิที่มีในข้อมูลส่วนบุคคลทางอินเทอร์เน็ต ผู้ร่วมสนทนามีความตระหนักถึงสิทธิของตนเองในข้อมูลส่วนบุคคล โดยมีความเห็นว่าการใช้อินเทอร์เน็ตนั้นตนเองมีสิทธิที่จะให้ข้อมูลหรือไม่ให้ข้อมูล มีสิทธิที่จะอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ผู้อื่นรับรู้การส่งอีเมลล์หรือข้อมูลต่าง ๆ ของตนเองบนอินเทอร์เน็ต มีสิทธิในการรับรู้ซึ่งนำไปใช้ข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลอื่น จากการสนทนาพบว่าผู้ใช้ในกลุ่มอายุนี้มีความมั่นใจในสิทธิของข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตน้อยกว่าในชีวิตประจำวัน เนื่องจากส่วนมีความเห็นว่าบนอินเทอร์เน็ตนั้นผู้ใช้ไม่สามารถควบคุมได้ นอกจากนี้ผู้ร่วมสนทนากลุ่มย่อยแต่ละกลุ่มต่างมีความเห็นว่าผู้ใช้น่าจะสามารถเลือกที่จะให้ข้อมูลส่วนตัวได้ เลือกที่จะให้ข้อมูลกับบุคคลที่ต้องการให้และไม่ให้กับบุคคลที่พึงประสงค์ และหากไม่มั่นใจนัก การให้ข้อมูลจะพิจารณาเลือกให้ข้อมูลที่ไม่น่าเป็นความลับมากหรือให้ข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์ และหากเลือกไม่ได้ก็ยินดีที่จะเลือกไม่ใช้บริการของเว็บไซต์นั้น ๆ ในเรื่องของสิทธิข้อมูลส่วนบุคคลนั้น ผู้ร่วมสนทนาในช่วงอายุนี้มีความกังวลเรื่องการนำข้อมูลไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตหรือนำไปใช้ไม่ถูกต้อง และมีบ้างที่กังวลเรื่องความเป็นส่วนตัวของข้อมูลที่ส่งผ่านทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งก็แสดงให้เห็นว่าผู้ร่วมสนทนาให้ความสำคัญกับเครื่องมือและการ

นำไปใช้ (instrumental) มากที่สุด รองลงมาคือ แนวสุนทรียศาสตร์ (humanistic) ส่วนเรื่องสิทธิส่วนบุคคลในแง่การเมือง (political) นั้นเป็นสิทธิที่รัฐจะต้องดูแล

การละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลทางอินเทอร์เน็ต จากการสนทนาพบว่าทุกคนตระหนักถึงการละเมิดเป็นอย่างดี ผู้สนทนากลุ่มย่อยส่วนใหญ่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการถูกละเมิดดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็น การได้รับเมลล์จากผู้ส่งอีเมล (mail server) ที่ไม่รู้จัก การได้รับเมลล์ขยะ (junk mail) โดยเลือกที่จะทำการลบอีเมลล์ขยะหรือ ไฟล์เหล่านั้นทิ้ง หรือทำการตั้งค่า (setting) เลือกรับเฉพาะเมลล์ ที่ต้องการ มากกว่าการตอบโต้ที่รุนแรง เนื่องจากเห็นว่าไม่ได้เป็นเรื่องที่รุนแรง มีบ้างที่รู้สึกรำคาญหรือเบื่อหน่าย ดังนั้นการป้องกันตนเอง ด้วยการเลือกที่จะให้ข้อมูล หรือเลือกใช้บริการของเว็บไซต์ที่ไว้ใจได้ จึงเป็นสิ่งที่ผู้ร่วมสนทนาเลือกที่จะกระทำ แม้ผู้ร่วมสนทนาจะมีความกังวลในเรื่องการลักลอบใช้บัตรเครดิตในข่าวสารเตือนภัยต่าง ๆ แต่ก็ยังมีผู้ร่วมสนทนาบางท่านยังคงใช้บริการซื้อของผ่านทางอินเทอร์เน็ต เนื่องจากยังไม่เคยประสบปัญหาดังกล่าวด้วยตนเอง ส่วนของกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลนั้น ผู้ร่วมสนทนาเห็นว่ามิใช่ประโยชน์แก่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ต และควรมีรายละเอียดครอบคลุมทั่วถึง โดยเฉพาะในเรื่องการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ สำหรับกรณีการละเมิดจากทางรัฐ เช่น การที่ตำรวจสามารถตรวจเช็ค IP Address นั้น ผู้ร่วมสนทนาต่างมีความเห็นว่ารัฐมีสิทธิที่จะทำ ก็เหมือนกับการดักฟังโทรศัพท์ แต่การกระทำต้องมีเหตุผลและอยู่ภายใต้กฎหมาย นอกจากนี้จากการสนทนายังพบว่าเมื่อผู้ร่วมสนทนาใช้งานอินเทอร์เน็ตมากขึ้น มีความรู้เรื่องอินเทอร์เน็ตมากขึ้น ก็จะมีกังวลในเรื่องการถูกละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลเพิ่มมากขึ้น

2.4 กลุ่มอายุ 40 ปีขึ้นไป

จากการสัมภาษณ์กลุ่มอายุ 40 ปีขึ้นไป ซึ่งประกอบด้วย พนักงานบริษัทจากฝ่ายต่าง ๆ ทั้งที่เกี่ยวข้องกับงานด้านคอมพิวเตอร์จำนวน 2 ราย งานบัญชี จำนวน 2 ราย งานกฎหมายจำนวน 2 ราย เป็นที่ปรึกษาเกษียณอายุ 1 ราย และ เจ้าของกิจการ 1 ราย สามารถสรุปประเด็นสำคัญต่าง ๆ ได้ดังนี้

การตระหนักถึงสิทธิที่มีในข้อมูลส่วนบุคคลทางอินเทอร์เน็ตพบว่า ต่างมีความตระหนักถึงสิทธิของตนเองในข้อมูลส่วนบุคคล กลุ่มคนส่วนใหญ่ 7 ใน 8 คน มีความตระหนักในเรื่องสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคลของตนเองขณะที่อยู่ในอินเทอร์เน็ต โดยแบ่งสิทธิต่าง ๆ ที่ควรมีออกเป็นสิทธิในการไม่นำข้อมูลส่วนตัวไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต สิทธิในการปกปิดและเปิดเผยข้อมูล สิทธิในการเก็บข้อมูลเป็นความลับ และการควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลของตนเอง สำหรับการให้ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตนั้น ผู้สัมภาษณ์จะใช้วิจารณญาณของตนเองในการพิจารณาความเหมาะสมหรือเลือกที่จะให้ข้อมูลส่วนบุคคล นอกจากนั้นยังมีการไม่ให้ข้อมูลจริงกับเว็บไซต์ที่ไม่

มีความจำเป็นต้องให้ ในแง่ของการให้ความสำคัญในแง่มุมมองพบว่ามีการให้ความสำคัญกับสิทธิข้อมูลส่วนบุคคลในแง่การนำไปใช้ โดยจะเกี่ยวข้องกับการทำงานเป็นหลัก

การละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลทางอินเทอร์เน็ต จากการสนทนาพบว่าทุกคนตระหนักถึงการละเมิดเป็นอย่างดี โดยจำนวน 5 ใน 7 คนที่ทำการสัมภาษณ์เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับการถูกละเมิดดังกล่าว และเลือกที่จะป้องกันตนเอง ด้วยการเลือกที่จะให้ข้อมูล เข้าไปบอกยกเลิกการเป็นสมาชิก (unsubscribe) และใช้เทคนิคหรือเทคโนโลยี เช่น การใส่รหัสอีเมล (encryption) การตั้งรหัสผ่าน (password) การกั้นการอีเมล (block mail) เป็นต้น โดยแต่ละคนค่อนข้างจะไม่กังวลในการถูกละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลของตนเนื่องจาก 4 ใน 7 คนคิดว่าตนสามารถป้องกันตนเองได้อยู่แล้ว และ 1 ใน 7 ให้เหตุผลว่าข้อมูลที่ให้ไปส่วนใหญ่จะเป็นข้อมูลที่ไม่ได้เป็นความลับมากนัก นอกจากนั้นยังพบว่าผู้สนทนาให้ความสำคัญและตระหนักถึงการละเมิดสิทธิจากรัฐบาลมากถึง 4 ใน 7 คน โดยให้เหตุผลว่าข้อมูลที่กรอกให้รัฐจะต้องเป็นข้อมูลจริงดังนั้นจึงควรระมัดระวังให้มาก อย่างไรก็ตาม 3 ใน 7 คน คิดว่าความน่าเชื่อถือของผู้ให้บริการเว็บเอกชนยังเป็นปัจจัยสำคัญในการเลือกให้ข้อมูลส่วนบุคคลอีกด้วย

กลุ่มสนทนา 40 ปีขึ้นไป มีความคิดว่าการจัดการข้อมูลส่วนบุคคลในชีวิตประจำวันกับในอินเทอร์เน็ตมีความแตกต่างกัน เนื่องจากลักษณะของสื่ออินเทอร์เน็ตเองเป็นสาธารณะ (public place) จึงต้องระมัดระวังมากยิ่งขึ้น

3 การทดลอง

จากการส่งต่ออีเมล (forward e-mail) ไปยังกลุ่มเพื่อนจำนวน 10 คน และทำการติดต่อสอบถามผลปรากฏว่า

3.1 ความตระหนักรู้ต่อการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลทางอินเทอร์เน็ต

3.1.1 ภาพแอบถ่ายบุคคลสาธารณะ

จากการสอบถามภายหลังจากการได้รับการส่งต่ออีเมลดังกล่าวพบว่า มีผู้ร่วมการทดลองตอบไปในทางค่อนข้างไม่ตระหนัก จำนวน 6 ราย โดยตอบว่า รู้สึกเฉย ๆ หรือเป็นเรื่องปกติ 5 ราย อีก 1 รายตอบว่าดี ส่วนผู้ที่ตอบไปในแนวทางค่อนข้างตระหนักมีจำนวน 5 ราย โดยตอบว่ารู้สึกสงสารหรือรู้สึกว่าการคนนั้น โขคร้าย และมีการให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมไปในทางเดียวกันอีกว่า คาราส่วนใหญ่เป็นคนที่เป็นที่รู้จักก็จะต้องทำใจ และต้องระมัดระวังตัวเองอยู่แล้ว ถึงจำนวน 6 ราย นอกจากนั้นยังมี 2 รายที่บอกว่าต้องขึ้นกับภาพลักษณ์ของคาราคคนนั้นด้วยว่ามีภาพลักษณ์เป็นอย่างไร

3.1.2 ภาพแอบถ่ายบุคคลทั่วไป

จากการสอบถามภายหลังจากการได้รับการส่งต่ออีเมลดังกล่าวพบว่ามีส่วนร่วมการทดลองตอบไปในทางค่อนข้างไม่ตระหนัก จำนวน 1 ราย โดยตอบว่า รู้สึกเฉย ๆ 1 ราย อีก ส่วนผู้ที่ตอบไปในแนวทางการค่อนข้างตระหนักมีจำนวน 9 ราย โดยผู้ตอบ 9 รายต่างลงความเห็นว่ารู้สึกสงสารคนที่ถูกแอบถ่ายและมีอีก 4 รายที่คิดว่าตนเองจะต้องระวังมากขึ้นจากการเห็นภาพแอบถ่ายนี้

3.1.3 ส่งต่ออีเมลโฆษณา summer promotion โดยบุคคลที่รู้จัก

จากการสอบถามภายหลังจากการได้รับการส่งต่ออีเมลดังกล่าวพบว่ามีส่วนร่วมการทดลองตอบไปในทางค่อนข้างไม่ตระหนัก จำนวน 5 ราย โดยตอบว่า รู้สึกเฉย ๆ น่าสนใจ เพราะเป็นหัวข้อที่น่าสนใจ ส่วนผู้ที่ตอบไปในแนวทางการค่อนข้างตระหนักมีจำนวน 5 ราย จำนวน 1 รายที่รู้สึกกลัวว่าจะเป็นไวรัส

3.1.4 ส่งต่ออีเมลขายตรง new life โดยบุคคลที่ไม่รู้จัก

จากการสอบถามภายหลังจากการได้รับการส่งต่ออีเมลดังกล่าวพบว่ามีส่วนร่วมการทดลองตอบไปในทางค่อนข้างไม่ตระหนัก จำนวน 2 ราย โดยตอบว่า รู้สึกเฉย ๆ ส่วนผู้ที่ตอบไปในแนวทางการค่อนข้างตระหนักมีจำนวน 8 ราย โดยตอบว่ารู้สึกรำคาญ รู้สึกถูกยัดเยียด ทำให้แค้นเพิ่มจำนวน 4 รายที่รู้สึกกลัวว่าจะเป็นไวรัส

3.2 ผู้ถูกละเมิดกับการส่งผลกระทบต่อความคิดในเรื่องการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล

ผลจากการทดลองเปรียบเทียบระหว่างอีเมลส่งต่อ star กับ camera พบว่าหากเป็นกรณีผู้ถูกละเมิดที่เป็นบุคคลสาธารณะจะมีความรู้สึกถูกละเมิดน้อยกว่าบุคคลทั่วไป ทั้ง ๆ ที่เป็นอีเมลภาพแอบถ่ายหรือภาพหลุดในลักษณะเดียวกัน

3.3 ลักษณะเนื้อหาของอีเมลกับการส่งผลกระทบต่อความคิดในเรื่องการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล

ผลจากการทดลองเปรียบเทียบระหว่างอีเมลส่งต่อ summer promotion กับ new life พบว่าเนื้อหาที่มีผลกระทบต่อความรู้สึกถูกละเมิด ในจำนวนผู้ร่วมการทดลอง 10 คน พบว่า เนื้อหาของ summer promotion นั้น ทำให้คนอ่านรู้สึกดีกว่า เมื่ออ่าน new life ซึ่งดูเหมือนเป็นการหลอกลวงมากกว่า และไม่ได้ตรงกับความสนใจ นอกจากนั้นน้ำหนักการส่งภาพแอบถ่ายนั้นทำให้คนรู้สึกว่าเป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้องได้มากกว่าการส่งอีเมลขยะ

3.4 ผู้ละเมิดหรือผู้ส่งอีเมลล์กับการส่งผลกระทบต่อความคิดในเรื่องการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล

ผลจากการทดลองเปรียบเทียบระหว่างอีเมลล์ส่งต่อ summer promotion กับ new life พบว่า ผู้ส่งอีเมลล์มีผลกับความรู้สึกละเมิด โดยถ้าเป็นเพื่อนหรือคนรู้จักเป็นผู้ส่งอีเมลล์ให้จะมีโอกาสเปิดอ่านและรู้สึกไว้วางใจมากกว่า ซึ่งสังเกตได้จาก ผู้ทำการทดลองทั้ง 10 คน ต่างเปิดอีเมลล์ summer promotion คู่ก่อนจะลบทิ้งในขณะที่ถ้าเป็น new life จะลบทิ้งเลย

3.5 พฤติกรรมตอบกลับเมื่อถูกละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลทางอินเทอร์เน็ต

3.5.1 ภาพแอบถ่ายบุคคลสาธารณะ

จากการสอบถามภายหลังจากการได้รับการส่งต่ออีเมลล์ดังกล่าวพบว่า ผู้ร่วมการทดลองทำการส่งต่ออีเมลล์ไปยังบุคคลอื่นภายหลังจากได้รับอีเมลล์จำนวน 3 ราย และลบทิ้ง 7 ราย

3.5.2 ภาพแอบถ่ายบุคคลทั่วไป

จากการสอบถามภายหลังจากการได้รับการส่งต่ออีเมลล์ดังกล่าวพบว่า ผู้ร่วมการทดลองทำการส่งต่ออีเมลล์ไปยังบุคคลอื่นภายหลังจากได้รับอีเมลล์จำนวน 2 ราย และลบทิ้ง 8 ราย โดย 1 รายที่ส่งอีเมลล์ต่อเพื่อต้องการเตือนภัยไปยังบุคคลที่รู้จัก และอีก 1 รายเพราะชอบดูสตรีระคนทั่วไปที่ไม่ใช่คารา

3.5.3 ส่งต่ออีเมลล์โฆษณา summer promotion โดยบุคคลที่รู้จัก

จากการสอบถามภายหลังจากการได้รับการส่งต่ออีเมลล์ดังกล่าวพบว่า ผู้ร่วมการทดลองทำการส่งต่ออีเมลล์ไปยังบุคคลอื่นภายหลังจากได้รับอีเมลล์จำนวน 1 ราย ลบทิ้ง 8 ราย ดูเฉย ๆ แล้วเก็บไว้ 1 ราย

3.5.4 ส่งต่ออีเมลล์ขายตรง new life โดยบุคคลที่ไม่รู้จัก

จากการสอบถามภายหลังจากการได้รับการส่งต่ออีเมลล์ดังกล่าวพบว่า ผู้ร่วมการทดลองทำการกั้นอีเมลล์ (block e-mail) จำนวน 2 ราย ลบทิ้ง 7 ราย ดูเฉย ๆ เก็บไว้ 1 ราย

กรณีอีเมลล์ star camera และ summer promotion เมื่อมีการส่งต่อจะมีการเลือกบุคคลที่ทำการส่งต่อด้วย เช่นการเลือกบุคคลที่รับได้กับอีเมลล์นั้น หรือชอบอีเมลล์ลักษณะนั้นเป็นพิเศษ สำหรับการเลือกลบทิ้ง (delete) บางรายก็ไม่ได้เกี่ยวข้องกับความตระหนักต่อการละเมิดเป็นเพียงนิสัยส่วนตัวที่ไม่ชอบส่งต่ออีเมลล์ให้ใคร หรือ ไม่มีเวลาว่างพอที่จะส่งต่ออีเมลล์